

**ПРЕДЛОГ ЗА ПРОМЕНУ НАЗИВА ДОМА УЧЕНИКА СРЕДЊЕ ПТТ ШКОЛЕ У
ДОМ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА „МИЛУТИН МИЛАНКОВИЋ“**

На основу члана 29. Закона о ученичком и студентском стандарду („Службени гласник РС“ бр. 18/10 и 55/13) Установа може да врши статусне промене, промене назива или седишта. Одлуку о овоме доноси орган управљања установе уз сагласност оснивача. Када је оснивач установе Република Србија, сагласност на одлуку даје Влада Републике Србије.

Образложење предлога за промену назива Дома ученика средње ПТТ школе у Дом ученика средњих школа „Милутин Миланковић“ састоји се из три дела:

- 1) Разлози за промену постојећег назива Дома;
- 2) Предлог новог назива Дома;
- 3) Промена назива као саставни део визије и стратешког опредељења Дома.

Разлози за промену постојећег назива Дома

Током последњих неколико година низ новонасталих околности у функционисању саме установе изискује потребу за променом постојећег назива Дома, и тражење најбољег могућег решења за његов нови назив.

Управни одбор Заједнице предузећа ПТТ саобраћаја Београд донео је дана 06. септембра 1961. године Одлуку број 01-1033/1-61 о оснивању Школског ПТТ центра у Београду. Одлуком Управног одбора Јавног предузећа ПТТ саобраћаја укида се Школски ПТТ центар 19. децембра 2002. године, јер законима о средњој и вишој школи, односно ученичком стандарду, нису предвиђени школски центри као посебне установе. На тај начин из Школског ПТТ центра настају Средња техничка ПТТ школа, Виша ПТТ школа и Дом ученика средње ПТТ школе као посебна правна лица. Влада Републике Србије је 16. јануара 2003. године донела Одлуку о оснивању Дома ученика средње ПТТ школе у Београду, и од тада Дом послује као посебна установа под називом *Дом ученика средње ПТТ школе*. На тај начин је Дом правно изгубио сваку везу са Јавним предузећем ПТТ саобраћај, а током протекле деценије и по полако али сигурно су слабиле и преостале везе и контакти између ових установа. Временом је назив Дома ученика спајао као одредница која је указивала на некадашњу повезаност установа и постојање школског центра, али се истовремено и у све већој мери наметала потреба да дође до промене његовог назива услед низа објективних разлога.

Наиме, од школске године 2016/2017. године Дом се, поштујући закон и прописе, условно речено, отворио и према другим средњим школама у Београду, односно за разлику од претходног периода, више не прима искључиво ученике који уписују или похађају средњу ПТТ школу. Број ученика који бораве у Дому, а који су уписали неку другу средњу школу (или гимназију) у Београду се из године у годину повећава: 2016/17 – 32 од укупно 300 ученика (10,66 %), 2017/2018 – 61 од укупно 307 (19,86 %) ученика, док ове 2018/19. године њихов број представља готово трећину од

укупног броја ученика (92 од 315). Статистика, уосталом као и неки други показатељи, указује да ће се тенденција повећања броја ученика, који похађају друге средње школе а желе да се упишу и бораве у Дому, наставити и наредних година. Стога, назив Дома мора указивати на чињеницу да у њему по закону могу боравити ученици свих средњих школа чији је оснивач Република Србија.

С друге стране, тренутни назив Дома неретко изазива забуну и недоумице како код деце и родитеља приликом планирања даљег школовања, односно избора Дома у ком би конкурисали након уписа у жељену средњу школу, тако и у другим бројним ситуацијама у свакодневном функционисању установе. Имајући у виду важност Дома за децу из унутрашњости која своје образовање настављају у Београду, веома је битно да и назив установе буде у складу са њеним функционисањем, односно чињеницом да у Дому могу да бораве ученици свих средњих школа који своје пребивалиште имају ван главног града. У том смислу, назив установе који имплицира да је Дом својим статусом и именом искључиво везан за ППТ школу представља, не само индиректну дискриминацију ученика других средњих школа, већ и објективну препреку у попуњавању капацитета, а самим тим и у функционисању Дома.

Предлог новог назива Дома

Предлог новог назива установе је *Дом ученика средњих школа „Милутин Миланковић“*. Милутин Миланковић је био светски признат и цењен математичар, астроном, климатолог, геофизичар и грађевински инжењер српског порекла. Као доктор техничких наука предавао је на београдском универзитету од 1909 – 1958 (уз прекиде током светских ратова), био потпредседник САНУ у три мандата, као и директор Астрономске опсерваторије у Београду. Дао је два фундаментална доприноса светској науци од којих се један односи на карактеристике свих планета Сунчевог система, а други на теоријско објашњење Земљиних дуготрајних климатских промена – познати *Миланковићеви циклуси*. Они објашњавају појаву ледених доба током прошлости, као и климатске промене на Земљи које се могу очекивати у будућности. Након смрти, већи део научне заједнице оспорио је Миланковићеву „астрономску теорију“. Међутим, деценију након његове смрти и педесет година од првог објављивања, Миланковићева теорија је поново узета у разматрање. Резултати каснијих истраживања, прорачуна и пројеката светске научне заједнице указују на валидност Миланковићеве теорије, а на актуелност климатских промена као глобалног проблема не треба посебно указивати. У част за његова достигнућа у астрономији по Миланковићу су названи по један кратер на Месецу и на Марсу, као и један астероид у појасу између Марса и Јупитера.

Промена назива као саставни део визије и стратешког опредељења Дома

Сва претходно поменута, као и бројна друга, достигнућа и признања сврставају Милутина Миланковића у ред највећих светских научника, а њега самог по значају стављају раме уз раме са друга два српска научника светског реномеа – Николом Теслом и Михајлом Пупином. Предложена промена назива Дома допринела би даљем

промовисању имена једног од наших најеминентнијих научника, чијег значаја наше друштво и јавност и даље нису у одговарајућој мери свесни. Ученици из унутрашњости који долазе из мањих места и уписују средњу школу у Београду, и током свог школовања бораве у Дому имали би прилику да се упознају са радом и делом великог научника који је попут њих потекао из мале средине и неспретним кораком кренуо у свет управо са жељом да се образује и тиме своје снове претвори у стварност. Снове који су променили и Србију и свет. Попут Тесле и Пупина. На тај начин, Дом би у континуитету давао важан допринос изградњи позитивног система вредности код генерација ученика који у њему бораве током свог средњошколског образовања. Промена назива управо због тога представља саставни и неодвојиви део визије и стратешког опредељења Дома на изградњу позитивног система вредности који упоредо са образовањем укључује и стварање толерантних, друштвено одговорних и социјално ангажованих особа, које имају сопствену перцепцију о средини у којој живе, али су истовремено спремне да прихвате и уваже и туђе мишљење и поглед на свет.

Дом би новим називом, осим решавања горе поменутих проблема, начинио корак више у правцу даље изградње свог угледа и идентитета, посебно имајући у виду манифестације планиране у склопу плана о промени имена. Наиме, Милутин Миланковић је преминуо 12. децембра 1958. године, те би стога почевши од ове године сваког 12. децембра био обележжан Дан Дома (ове године би у питању била 60-годишњица од Миланковићеве смрти). С друге стране, 28. маја на дан његовог рођења би се сваке године одржавала манифестација Дани Милутина Миланковића у чију организацију би се, осим Дома, потенцијално могли укључити како само Министарство, тако и Градска општина Палилула на чијој територији (недалеко од самог Дома ученика) се налази и кућа у којој је Миланковић провео највећи део свог живота. Наредне, 2019. године би тиме такође била обележена годишњица – 140 година од рођења Милутина Миланковића. Приликом ових манифестација, ученици Дома који похађају различите секције (литерарна, драмска, ликовна, новинарска, музичка и др.) имали би прилику да са својим радовима упознају ширу јавност, и да том приликом осим сопственог талента, изразе и себи својствен доживљај нашег великог научника и његових достигнућа. На тај начин би и они сами дали допринос промоцији рада и дела Милутин Миланковића, али и угледу самог Дома.